

Nr 502

Av herr **Ståhl m. fl.**, om inrättande av en tjänst som överinspektör för nykterhetsvården.

Nykterhetsvården har efter den 1 oktober 1955 utsatts för starka påfrestningar. Redan före reformen var beläggningen på vårdanstalterna för alkoholmissbrukare synnerligen hög, och sista tiden har platsbristen på dessa anstalter varit så svår att det icke varit möjligt att utan väntetid bereda plats ens i trängande fall.

Det är under sådana förhållanden förståeligt, att man sökt skapa nya vårdplatser inom nykterhetsvårdens ram. I årets statsverksproposition har föreslagits inrättandet av en ny vårdanstalt med 50 à 60 vårdplatser. Man har för detta ändamål föreslagit att det nuvarande ålderdomshemmet i Alnö kommun skulle omändras till vårdanstalt för alkoholmissbrukare. Kostnaderna härför har beräknats till 778 000 kronor.

Det synes emellertid av flera skäl tveksamt, om man redan nu skall binda sig för tillskapandet av nya anstalter av den typ det här är fråga om. Det är sålunda för närvarande icke möjligt att erhålla säkra utgångspunkter för en bedömning av storleken och varaktigheten av det ökade vårdplatsbehovet, som kan bli följderna av den nya lagstiftningen. Under det sista årtiondet har vidare medicinska behandlingsformer skapat nya möjligheter att på kortare tid restituera alkoholmissbrukare. Med medicinsk behandling kan man numera ofta på kortare tid än den genomsnittliga vårdtiden på anstalter för alkoholmissbrukare återföra många alkoholskadade till ett nyktert liv. Det kan slutligen icke anses uteslutet att åtskilliga anstaltsinterner skulle kunna utskrivas betydligt snabbare, därest man antingen kunde bereda dem någon kortare tids medicinsk behandling eller man aktivt kunde engagera länkrörelserna i eftervården och resocialiseringsprocessen. Själva det frihetsberövande som intagningen på vårdanstalten innebär skapar hos många internerna något liknande en psykisk chock. Denna chockartade upplevelse kan utnyttjas i terapeutiskt syfte på så sätt att man efter mycket kort vårdtid — med eller utan medicinsk behandling — ger internerna förtroendet att i frihet visa att han kan avhålla sig från bruket av alkohol. Med den praxis som på grundval av gällande lagstiftning utbildats vid handläggning av utskrivningsärenden på anstalterna torde det vara förenat med stora svårigheter att i större utsträckning tillämpa en dylik så att tidig villkorlig utskrivning från anstal-

terna kan ske. Det torde också vara erforderligt att för bedömningen av alla sådana utskrivningsärenden anlita psykiatrisk expertis.

Sannolikt är emellertid att man genom en intensifiering av vården av alkoholskadade personer på föreslaget sätt skulle kunna friställa ett avsevärt antal platser på de nuvarande anstalterna. Åtminstone synes denna utväg värd att pröva.

En överinspektör skulle bland annat övervaka att ingen kvarhålls på vårdanstalt längre tid än som oundgängligen erfordras, att verka för beredande av medicinsk vård åt därför ägnade fall och för detta ändamål söka kontakt med lämpliga sjukvårdsanstalter, att verka för en samordning av den slutna och öppna vården och därmed befordra kontakten med frivilliga krafter i nykterhetsvårdens tjänst (alkoholpolikliniker, länkrörelser o. s. v.), att stödja och uppmuntra frivilliga krafter som arbetar nykterhetsfrämjande, att företaga erforderlig inspektion av anstalterna o. s. v.

Med hänvisning till vad ovan sagts föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsam utredning av frågan om inrättandet av en tjänst som överinspektör för nykterhetsvården.

Stockholm den 26 januari 1956

Manne Ståhl

Sigfrid Löfgren

Olof Hammar
